

2023, 12 (1), 280-301 | Araştırma Makalesi

Türkiye’de Türk Sineması Üzerine Yazılan Yüksek Lisans, Doktora ve Sanatta Yeterlik Tezleri Üzerine Bir Araştırma

Meltem İŞLER SEVİNDİ¹

Koray SEVİNDİ²

Öz

Yapılan araştırmanın temel amacı, Türkiye’de Türk sinemasını konu alan ve YÖK Ulusal Tez Merkezi veri tabanında erişilebilir olan yüksek lisans, doktora ve sanatta yeterlik tezlerinin çeşitli başlıklar altında değerlendirilmesi ve incelenmesidir. Bu amaca uygun olarak tezlerin genel profillerine, konularına ve belirlenen başlıkların tarihsel süreçteki değişimlerine bakılmıştır. Çalışmada tez türüne yönelik bir sınırlandırmaya gidilmemiş ve yüksek lisans, doktora ve sanatta yeterlik alanındaki bütün tezler incelenmiştir. Makalede, nitel araştırma yöntemlerinden biri olan doküman inceleme yöntemi kullanılmıştır. Temelde dokuz farklı tablo oluşturulmuş ve bu tablolarda elde edilen bulgular üzerinden değerlendirmeler yapılmıştır. Tablolara konu olan başlıklar: tezin savunulduğu yıl, tezin yazıldığı üniversite ve anabilim/anasanat dalı, tezin yazım dili, tezin konu aldığı film türü, tezin inceleme alanındaki Türk sineması dönemi, tezde temel alınan ve tez başlığında yer alan kişiler ve filmler ile tezin araştırma alanındaki temel konulardır. Sadece üretilen tezlere yönelik sayısal bilgilere ulaşılmamış, aynı zamanda tezlerin ele aldığı konular ve bu konuların tarihsel süreçte nasıl ortaya çıktığı ve farklılaştığı da gözlemlenmiştir. Böylece akademik çalışmaların analizi ve incelenmesi ile Türk sinemasının akademik dünyadaki karşılığı ve yansımaları üzerine de fikir elde edilmiştir. Ayrıca, Türk sinemasını konu alan tezlerin içeriği konusunda araştırmacılara bilgi sağlanması, teze konu olan kavramların tarihsel süreçteki seçilme eğilimlerinin belirlenmesi, Türk sineması üzerine yapılan akademik çalışmalar konusunda genel bir bakış açısı oluşturulması, Türk sineması üzerine çok fazla çalışılan ve pek fazla ilgi duyulmayan alanların saptanması ve böylece yeni akademik çalışmalar için yönlendirme yapılması amaçlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Sinema Araştırmaları, Sinema, Türk Sineması, Tezler, Doküman İnceleme Yöntemi.

İşler Sevindi, M. & Sevindi, K. (2023). Türkiye’de Türk Sineması Üzerine Yazılan Yüksek Lisans, Doktora ve Sanatta Yeterlik Tezleri Üzerine Bir Araştırma . *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi* , 12 (1) , 280-301 .
<https://doi.org/10.15869/itobiad.1168764>

Geliş Tarihi	30.08.2022
Kabul Tarihi	09.02.2023
Yayın Tarihi	25.03.2023
*Bu CC BY-NC lisansı altında açık erişimli bir makaledir.	

¹ Öğr. Gör., İstanbul Gelişim Üniversitesi, Gelişim Meslek Yüksekokulu, Türkiye, islermeltem@gmail.com
ORCID: 0000-0002-8429-8574

² Doç.Dr., İstanbul Medeniyet Üniv., Sanat Tasarım ve Mimarlık Fak., Türkiye, koraysevindi@gmail.com
ORCID: 0000-0003-0264-5390

2023, 12 (1), 280-301 | Research Article

A Research on Master's, Doctorate, and Proficiency in art Theses on Turkish Cinema in Turkey

Meltem İŞLER SEVİNDİ¹ Koray SEVİNDİ²

Abstract

The primary purpose of the research is to evaluate and examine the master's, doctoral, and proficiency in art theses under various headings, which are about Turkish cinema in Turkey and are accessible in the CoHE National Thesis Center database. For this purpose, the general profiles of the theses, their subjects, and the changes in the determined titles in the historical process were examined. The study had no limitation on the type of thesis, and all the theses in the master's, doctorate, and proficiency in art were discussed. Document analysis was used in the article, one of the qualitative research methods. Nine different tables were created, and evaluations were made on the findings obtained in these tables. The titles that are the subject of the tables: the year the thesis was defended, the university and department of the thesis, the language of the thesis, the type of film that the thesis was about, the period of Turkish cinema in the study area of the thesis, the people and films examined by the thesis and included in the thesis title, and the main subject of the thesis. Not only the numerical information for the theses has been reached, but also the subjects discussed by the theses and how these subjects have differentiated and emerged in the historical process have been observed. Thus, an idea about the reflections of Turkish cinema in the academic world has been received with the analysis of academic studies. In addition, providing information to researchers about the content of theses on Turkish cinema, determining the tendency of the concepts that are the subject of the thesis to be selected in the historical process, forming a general point of view on academic studies on Turkish cinema, determining the areas that have been studied a lot and not much interested in Turkish cinema, and, thus, it is aimed to guide new academic studies.

Keywords: Cinema Studies, Cinema, Turkish Cinema, Theses, Document Analysis Method.

İşler Sevinđi, M. & Sevinđi, K. (2023). A Research on Master's, Doctorate, and Proficiency in art Theses on Turkish Cinema in Turkey . *Journal of the Human and Social Science Researches* , 12 (1) , 280-301 .
<https://doi.org/10.15869/itobiad.1168764>

Date of Submission	30.08.2022
Date of Acceptance	09.02.2023
Date of Publication	25.03.2023
*This is an open access article under the CC BY-NC license.	

¹ RA., Gelisim Univ. Gelisim Vocational School, Faculty, Türkiye , islermeltem@gmail.com
ORCID: 0000-0002-8429-8574

² Assoc.Prof., Istanbul Medeniyet Univ. Faculty of Art, Design and Architecture, Türkiye,
koraysevindi@gmail.com , ORCID: 0000-0003-0264-5390

Giriş

Türkiye’de Türk sineması üzerine yazılmış olan yüksek lisans, doktora ve sanatta yeterlik tezlerini inceleyen bu çalışmanın temel hedefi, Türk sineması üzerine yazılmış akademik tezlerin kapsamlı bir şekilde ele alınması ve alanın yaklaşık kırk yıllık görünümünün ortaya çıkarılmasıdır. Sadece üretilen tezlere yönelik sayısal bilgilere ulaşılmamış, aynı zamanda tezlerin ele aldığı konular ve bu konuların tarihsel süreçte nasıl ortaya çıktığı ve farklılaştığı da gözlemlenmiştir. Böylece akademik çalışmaların analizi ve incelenmesi ile Türk sinemasının akademik dünyadaki karşılığı ve yansımaları üzerine de fikir elde edilmiştir.

Bu çalışmayla, Türk sinemasını konu alan tezlerin içeriği konusunda araştırmacılara bilgi sağlanması, teze konu olan kavramların tarihsel süreçteki seçilme eğilimlerinin belirlenmesi, Türk sineması üzerine yapılan akademik çalışmalar konusunda genel bir bakış açısı oluşturulması, Türk sineması üzerine çok fazla çalışılan ve pek fazla ilgi duyulmayan alanların saptanması ve böylece yeni akademik çalışmalar için yönlendirme yapılması amaçlanmıştır.

Temelde dokuz farklı tablo oluşturulmuş ve bu tablolarda elde edilen bulgular üzerinden değerlendirmeler yapılmıştır. Tablolara konu olan başlıklar: tezin savunulduğu yıl, tezin yazıldığı üniversite ve anabilim/anasanat dalı, tezin yazım dili, tezin konu aldığı film türü, tezin inceleme alanındaki Türk sineması dönemi, tezde temel alınan ve tez başlığında yer alan kişiler ve filmler ile tezin araştırma alanındaki temel konulardır.

Bu makalenin araştırma konusuyla ilgili daha önce Türkiye’de bazı çalışmalar hazırlanmış fakat bu çalışma kadar geniş kapsamlı bir inceleme yapılmamıştır. Çağrı İnceoğlu, “Türkiye’de Sinemayı Konu Alan Doktora Tezleri Üzerine Bibliyometrik Bir Çözümleme” başlıklı makalesinde 1985-2013 yılları arasında sinema üzerine yazılmış 199 doktora ve sanatta yeterlik tezini incelemiştir. İnceoğlu, incelediği tezlerin yarısından fazlasının yerli sinema üzerine olduğunu, 2002 yılından sonra doktora çalışmalarında dramatik bir artış olduğunu ve Türk sineması üzerine yapılan çalışmaların diğer ülke sinemalarına göre çok daha fazla arttığını tespit etmiştir (2014: 40-41). Burcu Alarşan, Türk Film Araştırmalarında Yeni Yönelimler Konferansı’nda sunduğu ve daha sonra aynı isimli kitabın dördüncü cildinde 2004 yılında yayınlanan “Bir Kaynak Olarak Sinema...” adında bir makale hazırlamıştır. Bu makalenin Ek-1 bölümünde 1986-2002 yılları arasında yayınlanan ve Türk sinemasını konu alan yüksek lisans ve doktora tezleri listelenmiştir, fakat bu liste üzerine bir veri analizi yoktur. Ayrıca bu çalışmada kitap, makale vb. diğer kaynaklar da derlenmiştir (2004: 79-82). Birgül Alıcı, 2021 yılında “Türkiye’de Animasyon Sineması Çalışmaları Üzerine Bir Değerlendirme” başlıklı makalesinde Türkiye’de animasyon üzerine yapılan akademik çalışmalara değinmiş ve bunun içinde Türkiye’de yazılan animasyon tezlerinin içeriklerinden de bahsetmiştir (58-66). Ozan Özpay ise 2020 yılında “Türkiye’de Korku Sineması Literatürü Üzerine Bir Değerlendirme” başlıklı makalesinin bir bölümünü Türkiye’de korku sineması üzerine yazılmış lisansüstü tezlere ayırmış ve tezlerin içerikleriyle ilgili detaylara yer vermiştir (559-571). Yusuf Ziya Gökçek de 2020 yılında yayınlanan “Türkiye’de Sinema Bölümlerinin İlk 10 Yılı (1982-1992) ve Film Çalışmalarının Yönelimleri” başlıklı makalesinde Türkiye’de yazılan ve ilk olma özelliği olan tezlerden bahsetmiş, özellikle ilk dönem sinema tezlerine ulaşmanın zorluğuna da değinmiştir (724-727). Dolayısıyla daha önce yapılan çalışmalar bu makaleye de yol gösterici olmuştur ancak bu makale

Türkiye’de Türk sineması üzerine yapılan lisansüstü tezlerin daha kapsamlı bir şekilde ele alınması gerektiği çıkarımıyla hazırlanmıştır.

Yöntem ve Sınırlılıklar

Yapılan araştırmanın temel amacı, Türkiye’de Türk sinemasını konu alan ve YÖK Ulusal Tez Merkezi veri tabanında erişilebilir olan yüksek lisans, doktora ve sanatta yeterlik tezlerinin çeşitli başlıklar altında değerlendirilmesi ve incelenmesidir. Bu amaca uygun olarak tezlerin genel profillerine, konularına ve belirlenen başlıkların tarihsel süreçteki değişimlerine bakılmıştır.

Çalışmada tez türüne yönelik bir sınırlandırmaya gidilmemiş ve yüksek lisans, doktora ve sanatta yeterlik alanındaki bütün tezler incelenmiştir. Sadece Türk sinemasını konu alan tezlere değinildiği için sinema üzerine yazılan ve başka konuları içeren tezlere yönelik bir çıkarım yoktur. Türk sineması üzerine yazılan kitap, makale, bildiri vb. diğer akademik çalışmalar da kapsam dışı tutulmuştur.

Makalede, nitel araştırma yöntemlerinden biri olan doküman inceleme yöntemi kullanılmıştır. Doküman analizi, hem basılı hem de elektronik (bilgisayar tabanlı ve internet üzerinden iletilen) materyalleri gözden geçirmek veya değerlendirmek için kullanılan sistematik bir metottur. Belgelerde bulunan verileri bulmayı, seçmeyi, değerlendirmeyi (anlamlandırmayı) ve sentezlemeyi gerektirir (Bowen, 2009: 27-28). Bu çalışmada da YÖK Ulusal Tez Merkezi üzerinden ulaşılabilir olan ve Türk sinemasını konu alan lisansüstü tezlerin her biri ayrı bir doküman olarak ele alınmıştır.

N. S. Forster, doküman inceleme yönteminin aşamalarını beş başlık altında toplamıştır. Bunlar; dökümanlara ulaşma, özgünlüğünü kontrol etme, dökümanları anlama, veriyi analiz etme ve veriyi kullanmadır (1995; Akt. Yıldırım & Şimşek, 2018: 194). Bu çalışmada da aynı aşamalara başvurulmuştur.

Dökümanlara ulaşma aşamasında araştırma alanının ihtiyaçları tespit edilmiş ve dökümanlara nasıl ulaşılacağı araştırılmıştır. Türkiye’deki lisansüstü tez çalışmalarının kontrolünü yapan ve bu tezleri internet üzerinden erişime açan YÖK Ulusal Tez Merkezi veri tabanı arama alanı olarak seçilmiş ve bu makalenin birincil kaynağı olan tezlere bu adres üzerinden ulaşılmıştır. YÖK Ulusal Tez Merkezi veri tabanında 22 Mart 2022 tarihinde arama alanı “tümü” seçilerek “Türk sineması” ve “Türkiye sineması” kelimeleri aratılmıştır. Bu işlem sonucunda sistemde 1985-2021 yılları arasında yazılmış 1273 teze ulaşılmış ve bu tezler tek tek incelenmiştir. Bu inceleme sonucunda bazı tezlerin doğrudan Türk sinemasıyla bağlantısının olmadığı ve bazılarının da sisteme hatalı dizin olarak eklendiği tespit edilmiş ve bu tezlerin 1162 tanesinin araştırma kapsamına alınmasına karar verilmiştir. 2022 yılı henüz tamamlanmadığı için sayısal verilerin analizinde dengesizlik oluşmaması adına bu yıl çalışma kapsamına alınmamıştır.

Ulusal Tez Merkezi, tezlerin kontrolünde birincil ve resmi mercii olduğu için araştırmanın ikinci aşaması olan özgünlüğünü kontrol etme es geçilmiştir. Üçüncü aşama olan dokümanları anlama aşamasında tezlerin genel künyeleri incelenmiş, yazar, danışman, yıl, tür, dil, üniversite gibi bilgilerine ulaşılmıştır. Ayrıca tezin öz ve abstract kısımları da incelenerek gerekli veriler Excel dosyasına aktarılmış ve analize hazır hale getirilmiştir. Dokümanlar, araştırmanın tüm veri setini oluşturduğu için dördüncü aşama olan veriyi analiz etme kısmında kapsamlı bir içerik analizi yapılmıştır. Öncelikle analize

konu olan veriden örneklem seçilmemiş ve tüm dokümanlar çalışma kapsamına alınmıştır. Yapılan inceleme sonucunda faydalı olabilecek ve dokümanlardan çıkarılabilecek içerikler belirlenerek dokuz farklı kategori geliştirilmiştir. Bazı temel bilgilere künyeden ulaşılmış, tezde yer alan kişiler ve filmler için analiz birimi olarak tez başlığı seçilmiş, tezin araştırma alanındaki konular ise öz, abstract ve tez metninden çıkarılmıştır. Ardından sayısallaştırma aşamasına geçilmiş ve veriler sıklık ve yüzde dağılımı üzerinden nicelleştirilerek çalışmanın “Bulgular” başlığı altında açıklanmıştır. Son aşama olan veriyi kullanma aşamasına da çalışmanın “Değerlendirme” ve “Sonuç” kısımlarında değinilmiştir.

YÖK Ulusal Tez Merkezi son yıllarda eski tezlerin dijitalleştirilmesine ağırlık vermiş, yazılan yeni tezlerin kısıtlanmasını da zorlaştırmıştır. Bu nedenle eski tarihli, veri tabanında henüz yer almayan tezlerin olma ihtimali çalışmanın bir sınırlılığıdır. Ayrıca adında ya da içeriğinde aranan kelimelerin yer almadığı ama Türk sinemasını konu alan başka tezler olabilir. Bu durumun özellikle ilk dönem tezlerinde görülme olasılığı vardır çünkü bu tezlerde künye bilgisi eksikliklerinin yanında, dizin ve öz eksiklikleri de çok fazladır. Bu da aramalarda tezin bulunabilme ihtimalini azaltmış olabilir. Ayrıca bazı tezlere veri tabanından erişilememekte ve bu tezlerin haklarında kısıtlı bilgi bulunmaktadır. Bazı tezlerin de künye bilgileri veri tabanında hatalı olabilir. Bunlar da diğer sınırlılıklardır.

Bulgular

Araştırma, Türkiye’de Türk sineması üzerine yazılan yüksek lisans ve doktora tez çalışmalarını incelemiştir. İlk olarak yıllara göre yazılan tez çalışmaları yüksek lisans, doktora ve sanatta yeterlik olarak ayrılmış ve Tablo 1’de sunulmuştur.

Tablo 1: Yıllara Göre Tez Sayıları

Yıl	Yüksek Lisans	Doktora	Sanatta Yeterlik	Toplam	%
2021	57	25		82	7,06
2020	51	11	2	64	5,51
2019	151	17	3	171	14,72
2018	88	12	2	102	8,78
2017	45	14	4	63	5,42
2016	60	17	1	78	6,71
2015	42	13	2	57	4,91
2014*	39	13	3	55	4,73
2013	39	10	1	50	4,30
2012	26	9	1	36	3,10
2011	42	7		49	4,22
2010	55	11		66	5,68
2009	32	7	2	41	3,53
2008	23	4	1	28	2,41
2007	21	5	1	27	2,32
2006	15	1	1	17	1,46

2005	13	5		18	1,55
2004	15	2	1	18	1,55
2003	19	3	2	24	2,07
2002	12	5	1	18	1,55
2001	9	5		14	1,20
2000	5	2		7	0,60
1999	10	1	1	12	1,03
1998	9	2		11	0,95
1997	8			8	0,69
1996	1			1	0,09
1995	7	1		8	0,69
1994	1			1	0,09
1993	7	3		10	0,86
1992	1			1	0,09
1991	3	2		5	0,43
1990	6	2		8	0,69
1989	2			2	0,17
1988	1			1	0,09
1987	5			5	0,43
1986	2			2	0,17
1985	2			2	0,17
Toplam	924	209	29	1162	100,00
%	79,52	17,99	2,50	100,00	

Not: 2014 yılında Ankara Üniversitesi'nde Nöroloji alanında Türk sineması üzerine bir tıpta uzmanlık tezi yazılmıştır. Tek örnek olduğu için onun için ayrı bir sütun açılmamış, doktora tezleri içerisinde alınmıştır.

Tablo incelendiğinde veri tabanına göre ilk yüksek lisans tezinin 1985 yılında (n=2), ilk doktora tezinin 1990 yılında (n=2), ilk sanatta yeterlik tezinin ise 1999 yılında (n=1) yazıldığı tespit edilmiştir. 1985-2021 yılları arasındaki 37 yılda 924 yüksek lisans, 209 doktora ve 29 sanatta yeterlik tezi olmak üzere toplam 1162 tez yazılmıştır. Yüzde olarak değerlendirildiğinde toplam tez sayısının %79,52'si yüksek lisans, %17,99'u doktora ve %2,50'si sanatta yeterlik tezidir. Sistemin açık olduğu 1985 yılından itibaren her yıl en az bir tez yazılmıştır. 2007 yılından sonra artma eğilimine giren tezlerde en fazla yüksek lisans tezinin yazıldığı yıl 2019 iken (n=151), doktora da 2021 (n=25) ve sanatta yeterlikte 2017 (n=4) yıllarıdır. Tez ortalamalarına bakıldığında ise ilk defa tez yazılan yıllardan başlatmak koşuluyla yıl başına yüksek lisans 24,97 tez, doktora da 6,53 tez ve sanatta yeterlikte 1,26 tez düşmektedir. Hızlı bir artış yaşanan 2007 yılı sınır kabul edildiğinde ise sonraki yıllarda tez ortalamaları yüksek lisans için 51,40, doktora için 11,67 ve sanatta yeterlik için 1,53 olmaktadır. Tüm tezlere göre ise yıllık ortalama tez sayısı 31,41 tezdır. 2007 sonrasında ise bu ortalama iki katından fazla artarak 64,60 tez olmuştur. Sayılarda 2007 yılından sonra belli bir artış ritmi görülse de dalgalanmalar mevcuttur. Bazı yıllarda

tez sayısı çok azken (2012 yılı, n=36), bazı yıllarda da çok artmıştır (2019 yılı, n=171). Tez ortalamalarıyla kıyaslandığında 2019 yılında (n=151) tüm yıllara göre alınan tez ortalamasının ($\bar{x}=24,97$) 6,05 katı ve 2007 sonrası tez ortalamasının da ($\bar{x}=51,40$) 2,94 katı daha fazla tez yazıldığı görülmektedir. Tüm yıllara oranlandığında ise tüm tezlerin %14,72'si 2019 yılında, %8,78'i 2018 yılında ve %7,06'si 2021 yılında yazılmıştır. En az tez yazılan yıllar ise 1'er teze 1988, 1992, 1994 ve 1996 yıllarıdır. Toplam tezlerin %83,39'u 2007 yılından sonra hazırlanmışken, son 10 yılda tüm tezlerin %65,23'ü yazılmıştır. Dönemlik bazda düşüldüğünde ise tüm tezlerin %1,03'ü 1980'lerde, %5,59'u 1990'larda, %18,24'ü 2000'lerde, %62,56'sı 2010'larda ve henüz iki yılı dikkate alınabilmesine rağmen %12,56'sı 2020'lerde yazılmıştır. 2000 yılı öncesinde doktora/sanatla yeterlik yapan insan sayısı 12 iken, bu sayı 2000'lerde 60'a, 2010'larda 200'e ve 2021 itibarıyla da 237'ye çıkmıştır.

Tablo 2'de Türk sineması üzerine yazılmış yüksek lisans ve doktora tezlerinin üniversitelere göre dağılımı görülmektedir. Listede en az 10 tez yazdıran 27 üniversiteye yer verilmiş, diğer 60 üniversite ise "diğer" başlığı altına alınmıştır.

Tablo 2: Üniversitelere Göre Tez Sayıları

No	Üniversite	Yüksek Lisans	Doktora	Sanatta Yeterlik	Toplam	%
1	Marmara Üniversitesi	119	31	8	158	13,60
2	İstanbul Üniversitesi	60	39		99	8,52
3	Ankara Üniversitesi	48	20		68	5,85
4	Selçuk Üniversitesi	50	10		60	5,16
5	Ege Üniversitesi	35	24		59	5,08
6	Anadolu Üniversitesi	36	18		54	4,65
7	Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi	36	5	10	51	4,39
8	Gazi Üniversitesi	32	15	1	48	4,13
9	Dokuz Eylül Üniversitesi	32	15		47	4,04
10	Beykent Üniversitesi	34		6	40	3,44
11	Maltepe Üniversitesi	29	5	2	36	3,10
12	Kadir Has Üniversitesi	30			30	2,58
13	Bahçeşehir Üniversitesi	26	1		27	2,32
14	Atatürk Üniversitesi	26	1		27	2,32
15	Hacettepe Üniversitesi	20	2		22	1,89
16	Kocaeli Üniversitesi	15		1	16	1,38
17	Yeditepe Üniversitesi	13	2		15	1,29
18	İstanbul Kültür Üniversitesi	14			14	1,20
19	İstanbul Teknik Üniversitesi	10	3		13	1,12
20	Erciyes Üniversitesi	12	1		13	1,12
21	Fırat Üniversitesi	12	1		13	1,12
22	İhsan Doğramacı Bilkent Üniversitesi	10	2		12	1,03

23	İstanbul Bilgi Üniversitesi	11	1	12	1,03	
24	İstanbul Aydın Üniversitesi	12		12	1,03	
25	Ordu Üniversitesi	12		12	1,03	
26	Mersin Üniversitesi	9	1	10	0,86	
27	Boğaziçi Üniversitesi	10		10	0,86	
	Diğer	171	12	1	184	15,83
	Toplam	924	209	29	1162	100,00

Yapılan araştırma sonucunda Türkiye’de Türk sineması üzerine yazılan yüksek lisans ve doktora tezleri 87 farklı üniversitede hazırlanmıştır. Bu üniversitelerin 29’u İstanbul’da, 7’si Ankara’da ve 5’i İzmir’dedir. Bunlar arasında 158 tezle Marmara Üniversitesi birinci, 99 tezle İstanbul Üniversitesi ikinci ve 68 tezle Ankara Üniversitesi üçüncü sıradadır. Tüm tezlerin %27,97’si (Marmara Üniversitesi, %13,60; İstanbul Üniversitesi, %8,52; Ankara Üniversitesi, %5,85) bu üç üniversitede yazılmıştır. Tez çeşitliliği düşünüldüğünde yüksek lisans tezi yazdıran 87, doktora tezi yazdıran 31, sanatta yeterlik tezi yazdıran 7 farklı üniversite vardır. Doktora tezi bağlamında düşünüldüğünde ise sanatta yeterlik tezleriyle birlikte alındığında Marmara ve İstanbul Üniversiteleri 39’ar tez yazdırmıştır. Üçüncü sırada ise 24 doktora teziyle Ege Üniversitesi yer alır. En çok sanatta yeterlik tezi ise (n=10) Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi bünyesinde hazırlanmıştır. Doktora/sanatta yeterlik tezlerinin %82,70’i dokuz üniversitede yazılmıştır (Marmara Üniversitesi, n=39; İstanbul Üniversitesi, n=39; Ege Üniversitesi, n=24; Ankara Üniversitesi, n=20; Anadolu Üniversitesi, n=18; Gazi Üniversitesi, n=16; Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi, n=15; Dokuz Eylül Üniversitesi, n=15; Selçuk Üniversitesi, n=10). Tabloda yer almayan ve “diğer” başlığı altında yazdırılan doktora/sanatta yeterlik tezleri de Orta Doğu Teknik Üniversitesi (n=3), Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi (n=2), Süleyman Demirel Üniversitesi (n=2), Galatasaray Üniversitesi (n=1), İstanbul Arel Üniversitesi (n=1, sanatta yeterlik), Giresun Üniversitesi (n=1), Uşak Üniversitesi (n=1), Işık Üniversitesi (n=1), Ondokuz Mayıs Üniversitesi (n=1), Sakarya Üniversitesi (n=1), Başkent Üniversitesi (n=1) ve Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi (n=1)’dir.

Anabilim/Anasanat dallarına göre yazılan tezlerin dağılımı Tablo 3’te sunulmuştur. Bu tabloda beş ve üzerinde tez yazılmış olan 62 anabilim/anasanat dalına 27 gruplandırılmış başlık altında yer verilmiştir. Diğer 60 anabilim/anasanat dalı ise “diğer” başlığı altında yer almaktadır.

Tablo 3: Anabilim / Anasanat Dallarına Göre Tez Sayıları

No	Anabilim / Anasanat Dalı	Yüksek Lisans	Doktora	Sanatta Yeterlik	Toplam	%
1	Radyo Televizyon ve Sinema / Radyo Televizyon (Bilim Dalı) / Sinema (Bilim Dalı)	357	115		472	40,62
2	Sinema Televizyon / Sinema ve Televizyon / Sinema TV Fotoğrafçılık	165	25	23	213	18,33
3	İletişim Bilimleri / İletişim / Temel İletişim Bilimleri	59	18		77	6,63
4	Sosyal Bilimler Enstitüsü (Genel)	51	11		62	5,34
5	Sosyoloji / Uygulamalı Sosyoloji	43	12		55	4,73

6	İletişim Tasarımı / İletişim ve Tasarım / İletişim Sanatları	19			19	1,64
7	Türk Dili ve Edebiyatı / Türk Edebiyatı / Yeni Türk Edebiyatı / Türk Halk Edebiyatı	14	3		17	1,46
8	Kültürel Çalışmalar / Kültürel İncelemeler / Medya ve Kültürel Çalışmalar / Eleştiri ve Kültür Araştırmaları	17			17	1,46
9	Mimarlık / Mimari Tasarım / İç Mimarlık / İç Mimari Tasarım	14	1		15	1,29
10	Film Tasarımı	11	1	2	14	1,20
11	Güzel Sanatlar Enstitüsü / Güzel Sanatlar / Güzel Sanatlar Eğitimi	5	3	1	9	0,77
12	Türk Halk Bilimi / Halk Bilim (Folklor)	7	2		9	0,77
13	Grafik / Grafik Tasarımı	7	1	1	9	0,77
14	Halkla İlişkiler ve Tanıtım / Halkla İlişkiler / Reklamcılık ve Halkla İlişkiler / Pazarlama İletişimi ve Halkla İlişkiler	8			8	0,69
15	Siyaset Bilimi / Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler / Uluslararası İlişkiler	8			8	0,69
16	Sanat ve Tasarım	8			8	0,69
17	Din Sosyolojisi	5	2		7	0,60
18	Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi / Türk İnkılap Tarihi / Türkiye Cumhuriyeti Tarihi	6	1		7	0,60
19	Sanat Tarihi	3	3		6	0,52
20	Medya Çalışmaları / Medya ve İletişim Çalışmaları / Medya ve İletişim Sistemleri	4	2		6	0,52
21	Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri / Çalışma Ekonomisi	5	1		6	0,52
22	Gazetecilik	5	1		6	0,52
23	Film ve Drama / Film Drama	6			6	0,52
24	İşletme	6			6	0,52
25	Kamu Yönetimi / Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi	6			6	0,52
26	Kadın Çalışmaları	5			5	0,43
27	Sahne ve Görüntü Sanatları / Sahne Sanatları	5			5	0,43
	Diğer	75	7	2	84	7,23
	Toplam	924	209	29	1162	100,00

Türk sineması üzerine yazılmış yüksek lisans, doktora ve sanatta yeterlik tezleri 122 farklı anabilim/anasanat dalı altında yazılmıştır. Bu tezlerin %40,62'si (n=472) Radyo Televizyon ve Sinema altında, %18,33'ü (n=213) Sinema Televizyon/Sinema ve Televizyon/Sinema TV Fotoğrafçılık altında, %1,20'si ise (n=14) Film Tasarımı altında hazırlanmıştır. Bu alanlar toplam tez sayısının %60,15'ini kapsamaktadır. Bu alanlar dışında Türk sineması üzerine en çok tez yazılan alanlar 77 teze (%6,63) İletişim Bilimleri/İletişim/Temel İletişim Bilimleri alanları, 62 teze (%5,34) Sosyal Bilimler Enstitüsü (genel) alanı ve 55 teze (%4,73) Sosyoloji/Uygulamalı Sosyoloji alanıdır. Doktora/sanatta yeterlik tezleri düşünüldüğünde tüm tezlerin %87,34'ü (n=207) bu altı başlık grubu altında hazırlanmıştır. On ve üzerinde tez üretilen diğer dört başlık grubu ise İletişim Tasarımı/İletişim ve Tasarım/İletişim Sanatları (%1,64, n=19), Türk Dili ve Edebiyatı/Türk Edebiyatı/Yeni Türk Edebiyatı/Türk Halk Edebiyatı (%1,46, n=17),

Kültürel Çalışmalar/Kültürel İncelemeler/Medya ve Kültürel Çalışmalar/Eleştiri ve Kültür Araştırmaları (%1,46, n=17) ve Mimarlık/Mimari Tasarım/İç Mimarlık/İç Mimari Tasarım (%1,29, n=15) alanlarıdır. Tablo 3'te yer almayan ve "diğer" başlığı altında yer alan doktora/sanatta yeterlik tezleri de şu alanlardadır: Felsefe ve Din Bilimleri (n=1), Antropoloji (n=1), Yeni Medya (n=1, sanatta yeterlik), Müzikoloji (n=1), Plastik Sanatlar (n=1, sanatta yeterlik), Nöroloji (n=1, tıpta uzmanlık), Sanat Bilimi (n=1), Sinema ve Medya Araştırmaları (n=1) ve Yönetim ve Organizasyon (n=1)'dur.

Yazım diline göre tez sayıları Tablo 4'te belirtilmiştir.

Tablo 4: Yazım Diline Göre Tez Sayıları

Dil	Yüksek Lisans	Doktora	Sanatta Yeterlik	Toplam	%
Türkçe	840	200	28	1068	91,91
İngilizce	76	9	1	86	7,40
Fransızca	4			4	0,34
Almanca	3			3	0,26
Kürtçe	1			1	0,09
Toplam	924	209	29	1162	100,00

Tabloya göre, yazılan yüksek lisans ve doktora tezleri beş farklı dilde yazılmıştır. Tezlerin 1068'i (%91,91) Türkçe, 86'sı (%7,40) İngilizce, 4'ü (%0,34) Fransızca, 3'ü (%0,26) Almanca ve 1'i (%0,09) Kürtçedir. Yazılan yüksek lisans tezlerinin %90,91'i Türkçe iken, doktora tezlerinin %95,69'u, sanatta yeterlik tezlerinin de %96,55'i Türkçedir. Buradan da Türkçe dışında bir dilde tez yazma tercihinin yüksek lisansta daha fazla olduğu çıkarımı yapılabilir.

Bu araştırmada, tez çalışmalarının konu ettiği temel yapımlar türleri olarak, belirgin biçimsel farklılıkları olduğu için, kurmaca, belgesel ve animasyon seçilmiş, hepsini konu alan tezlere "genel" kategorisinde yer verilmiştir. Deneysel türde kabul edilebilecek çalışmalar kurmaca kategorisine alınmıştır. Belgeseli konu alan tezler başlığına belgesel film üretilerek kazanılan projeye mezuniyetler de eklenmiştir. Tezin inceleme alanındaki film türlerine göre tezlerin dağılımı Tablo 5'te verilmiştir.

Tablo 5: Tezin İnceleme Alanındaki Film Türlerine Göre Dağılım

Tür	Yüksek Lisans	Doktora	Sanatta Yeterlik	Toplam	%
Kurmaca	847	190	26	1063	91,48
Belgesel	31	7	3	41	3,53
Animasyon	5	4		9	0,77
Genel	41	8		49	4,22
Toplam	924	209	29	1162	100,00

Tablo 5'e göre hem yüksek lisans, hem doktora hem de sanatta yeterlik tezlerinde ağırlıklı olarak kurmaca yapımların tercih edildiği görülmektedir. Yüksek lisans tezlerinde %91,67 oranında (n=847) kurmaca filmlere yönelik tezler hazırlanırken, %3,35 (n=31)

oranında belgesel ve %0,54 (n=5) oranında animasyon türündeki filmlere yer verilmiştir. %4,44 (n=41) oranında tez de bütün türlere yöneliktir. Doktora tezlerinde de benzer oranlar vardır. Kurmaca filmlere yönelik olanlar %90,91 (n=190), belgesel %3,35 (n=7), animasyon %1,91 (n=4) ve genel %3,83 (n=8) oranındadır. Sanatta yeterlik tezlerinde ise animasyon ve genel başlıklarında tez yoktur. Kurmaca türüne yönelik %89,66 (n=26) tez varken, belgesel türünde de %10,34 (n=3) oranında tez tespit edilmiştir. Toplam tez sayılarına bakıldığında ise kurmaca filmlere yönelik tezler %91,48 (n=1063), belgesel %3,53 (n=41), animasyon %0,77 (n=9) ve genel %4,22 (n=49) oranındadır.

Araştırmada incelenen tezlerin konu aldığı Türk sineması dönemleri de tespit edilmiştir. Dönemlendirme yapılırken temel olarak Şükran Kuyucak Esen'in sınıflandırması dikkate alınmıştır (2010: 1-2). Bu sınıflandırmada iki başlık revize edilmiştir. "İlk Yıllar" başlığı 1914'te başlatılmamış ve daha öncesinde yapılan çalışmaları da kapsayacak şekilde genişletilmiştir. Darbe Dönemi de kitapta olduğu gibi 2010 yılında değil 1994 yılında sonlandırılmış ve 1994 sonrası için yeni bir dönem olarak "Yeni Türk Sineması" eklenmiştir. Bazı tezler tek bir dönemi değil birden fazla dönemi kapsadığı için kapsanan her dönem ayrı ayrı işaretlenmiştir. Bütün dönemleri kapsayan tezler ise "genel" başlığı altında ayrı bir satırda değerlendirmeye alınmıştır. Tezlerin dönemlere göre dağılımı Tablo 6'da sunulmuştur.

Tablo 6: Tezin İnceleme Alanındaki Türk Sineması Dönemlerine Göre Dağılım

Dönem	Yüksek Lisans	Doktora	Sanatta Yeterlik	Toplam	%
İlk Yıllar (1922 Öncesi)	6	1		7	0,60
Tiyatrocular Dönemi (1922-1939)	8	4	1	13	1,12
Geçiş Dönemi (1939-1950)	9	5	1	15	1,29
Sinemaçılar Dönemi (1950-1970)	166	47	3	216	18,59
Karşıtlıklar Dönemi (1970-1980)	187	40	4	231	19,88
Darbe Dönemi (1980-1994)	211	40	1	252	21,69
Yeni Türk Sineması (1994 Sonrası)	512	116	6	634	54,56
Genel	149	38	11	198	17,04

Tabloya göre yazılan tezlerin yarısından fazlası (%54,56, n=634) Yeni Türk Sineması dönemini kapsamaktadır. İkinci sırada tüm tezlerin %21,69'unda (n=252) yer alan Darbe Dönemi, üçüncü sırada da %19,88'ini (n=231) kapsayan Karşıtlıklar Dönemi yer almaktadır. En az tez konusu ise 7 tane (%0,60) ile 1922 ve öncesi döneme yönelik çalışmalardır. 1950 ve öncesi dönemi kapsayan tez çalışmaları tüm tezlerin yalnızca %3,01'ini oluşturur. Doktora çalışmalarında ise Yeni Türk Sineması'ndan sonra ikinci sırada Sinemaçılar Dönemi yer almaktadır. Türk sineması tarihini genel olarak ele alan tezler ise %17,04 (n=198) oranındadır. Yüksek lisans ve doktora tezlerinin dönemlere göre tercih oranları hesaplandığında bir dönemin doktora yüksek lisansa göre daha fazla ele alınma oranı Geçiş Dönemi'nde (%33,33) en yüksektir. Ardından Tiyatrocular Dönemi (%30,77), Sinemaçılar Dönemi (%21,76), Genel (%19,19) ve Yeni Türk Sineması (%18,30) gelmektedir.

Tez başlığında inceleme alanı olarak yönetmen, senarist, oyuncu vb. kişilere yer veren

tezler Tablo 7’de verilmiştir. En az iki tez başlığında yer alan isimler 45 kişidir. Geri kalan 38 kişi “diğer” kategorisinde yer almıştır.

Tablo 7: Tez Başlığında Yer Alan ve Teze Konu Edilen Kişiler (Yönetmen, Senarist, Oyuncu vb.)

No	Kişi	Yüksek Lisans	Doktora	Top.	No	Kişi	Yüksek Lisans	Doktora	Top.
1	Nuri Bilge Ceylan	23	4	27	24	Suha Arın	2	1	3
2	Zeki Demirkubuz	18	3	21	25	Ümit Ünal	2	1	3
3	Yavuz Turgul	15	1	16	26	Ayşe Şasa	3		3
4	Reha Erdem	14		14	27	Şener Şen	3		3
5	Semih Kaplanoğlu	12	1	13	28	Handan İpekçi	1	1	2
6	Atif Yılmaz Batıbeki	11		11	29	Necati Cumalı	1	1	2
7	Derviş Zaim	9	3	12	30	Alp Zeki Heper	2		2
8	Kemal Sunal	9	1	10	31	Aziz Nesin	2		2
9	Yılmaz Güney	7	2	9	32	Cem Yılmaz	2		2
10	Onur Ünlü	8		8	33	Cüneyt Arkın	2		2
11	Lütfi Akad	4	3	7	34	Duygu Sağıroğlu	2		2
12	Metin Erksan	5	1	6	35	Hasan Karacadağ	2		2
13	Yeşim Ustaoğlu	6		6	36	Kemal Tahir	2		2
14	Çağan Irmak	5		5	37	Memduh Ün	2		2
15	Yücel Çakmaklı	5		5	38	Muharrem Gürses	2		2
16	Ferzan Özpetek	3	1	4	39	Pelin Esmer	2		2
17	Halit Refiğ	3	1	4	40	Serdar Akar	2		2
18	Orhan Kemal	3	1	4	41	Şerif Gören	2		2
19	Tayfun Pirselimioğlu	3	1	4	42	Türkan Şoray	2		2
20	Bilge Olgaç	4		4	43	Vedat Türkali	2		2
21	Ertem Eğilmez	4		4	44	Zeki Ökten	2		2
22	Fatih Akın	4		4	45	Zülfü Livaneli	2		2
23	Ömer Kavur	4		4		Diğer	37	1*	37

Not: “Diğer” kategorisinde yer alan Bedia Muvahhit üzerine sanatta yeterlik çalışması yapılmıştır, fakat tek sanatta yeterlik çalışması olduğu için ekstra bir sütun açılmamış ve çalışmaya doktora sütunu altında yer verilmiştir.

Tez başlığında yer alan ve teze konu edilen kişiler toplamda 83 kişidir. On ve daha fazla teze konu olan isimler sırasıyla Nuri Bilge Ceylan (n=27), Zeki Demirkubuz (n=21), Yavuz Turgul (n=16), Reha Erdem (n=14), Semih Kaplanoğlu (n=13), Atif Yılmaz Batıbeki (n=11), Derviş Zaim (n=12) ve Kemal Sunal (n=10)’dır. Nuri Bilge Ceylan hem en fazla yüksek lisans tezine (n=23) hem de en fazla doktora tezine (n=4) konu olmuştur. Oyuncu olarak

en çok teze Kemal Sunal (n=10) konuk olurken yazar olarak ise Orhan Kemal (n=4) en çok tezde yer almıştır.

Tez başlığında inceleme alanı olarak filmlere yer veren tezler Tablo 8’de verilmiştir. En az iki tez başlığında yer alan filmler 36 tanedir. Geri kalan 95 film “diğer” kategorisinde yer almıştır.

Tablo 8: Tez Başlığında Yer Alan ve Teze Konu Edilen Filmler

No	Film	Y. L.	D.	S. Y.	Top.	No	Film	Y. L.	D.	S. Y.	Top.
1	Recep İvedik	4	1		5	20	Diyet	2			2
2	Bal	3		1	4	21	Drakula İstanbul’da	2			2
3	Üç Maymun	1	2		3	22	Düğün	2			2
4	Bir Zamanlar Anadolu’da	2	1		3	23	Gelin	2			2
5	Süt	2		1	3	24	Kış Uykusu	2			2
6	Yumurta	2		1	3	25	Korkuyorum Anne	2			2
7	Hayat Var	3			3	26	Kötü Kedi Şerafettin	2			2
8	Masumiyet	3			3	27	Saç	2			2
9	Uzak	3			3	28	Selvi Boylum Al Yazmalım	2			2
10	Zenne	3			3	29	Sevmek Zamanı	2			2
11	9	1	1		2	30	Siccin / Siccin 5	2			2
12	Ahlat Ağacı	1	1		2	31	Sivas	2			2
13	Karanlıkta Uyananlar	1	1		2	32	Tepenin Ardı	2			2
14	Takva	1	1		2	33	Toz Bezi	2			2
15	Ah Güzel İstanbul	2			2	34	Yahşi Batı	2			2
16	Anayurt Otel	2			2	35	Yazı Tura	2			2
17	Anlat İstanbul	2			2	36	Zerre	2			2
18	Asiye Nasıl Kurtulur	2			2		Diğer	91	4		95
19	Beş Vakit	2			2						

Tez başlığında yer alan ve teze konu edilen filmler toplamda 131 tanedir. Bunlar arasında en çok konu edilen film Recep İvedik’tir (n=5). Ardından Bal (n=4), Üç Maymun (n=3), Bir Zamanlar Anadolu’da (3), Süt (n=3), Yumurta (n=3), Hayat Var (n=3), Masumiyet (n=3), Uzak (n=3) ve Zenne (n=3) gelir. Doktora tezlerine en çok konu edilen ve tez başlığında yer alan film ise Üç Maymun’dur (n=2). En çok konu edilen filmler incelendiğinde Semih Kaplınoğlu, Nuri Bilge Ceylan, Zeki Demirkubuz, Reha Erdem gibi yönetmenlerin filmleri dikkat çekmektedir. Tabloda görünmeyen ve “diğer” kategorisinde yer alan doktora konu olmuş diğer filmler ise Ara (n=1), Küçük Hanım (n=1), Nar (n=1) ve Şoför

Nebahat (n=1)'tir.

Yüksek lisans ve doktora tezlerinin konu aldığı alanlar incelenerek Tablo 9'da verilmiştir. Bazı başlıklar ortak çerçevede birleştirilmiş ve sinemanın disiplinler arası bir alan olmasının getirdiği çeşitlilikle toplamda 55 farklı grup oluşturulmuştur.

Tablo 9: Tezin İnceleme Alanındaki Ana Konu

No	Konu	Yüksek Lisans	Doktora	Sanatta Yeterlik	Toplam	%
1	Toplumsal Cinsiyet / Feminizm / Kadın ve Erkek Söylemi / Eşcinsellik	135	24	2	161	13,86
2	Sosyoloji / Toplum / Sosyoekonomik Yapı / Kültürel Değişim ve Bellek / Folklor	95	22	2	119	10,24
3	Temsil / Sembol	95	21	3	119	10,24
4	Biyografi / Filmografi	81	5	1	87	7,49
5	Metinsel / Senaryo / Hikâye / Anlatı / Karakter / Tip	63	11	4	78	6,71
6	Siyaset / Politik Sinema / İdeoloji / Propaganda / İktidar	54	13		67	5,77
7	Projeye Mezuniyet	51	2	14	67	5,77
8	Yapım / Dağıtım / Gösterim / Tanıtım / Ekonomik Yapı / Bağımsızlık / Reklam	51	14	1	66	5,68
9	Tür / Fantazy / Korku / Aksiyon / Erotik / Bilim Kurgu / Kara Film / Kostüme Avantür / Destan / Western	61	5		66	5,68
10	Edebiyat / Uyarlama	50	7		57	4,91
11	Kent Çalışmaları / Sinemasal Mekân / Kamusal Mekân	44	9	2	55	4,73
12	Yönetmen Kimliği / Üslup / Film Dili / Biçem / Estetik	35	16		51	4,39
13	Sinema Tarihi / Tarih Yazımı	33	7	2	42	3,61
14	Din / İnanç / Tasavvuf	34	6		40	3,44
15	Güldürü / Mizah / Hiciv / Komedi	32	3	1	36	3,10
16	Sinemada Gerçeklik / Toplumsal Gerçekçilik	25	9		34	2,93
17	Göç / Kentleşme / Gecekondulaşma	24	5		29	2,50
18	Bireyleşme / Yabancılaşma / Varoluşçuluk	20	4		24	2,07
19	Kimlik İnşası / Kimlik Sorunu / Ulusal Kimlik / Etnik Kimlik / Yerellik	16	6		22	1,89
20	İzleyici / Seyirci İlişkisi	10	6	3	19	1,64
21	Melodram	14	4	1	19	1,64
22	Sinemada Akımlar / Milli Sinema / Ulusal Sinema / Devrimci Sinema / Üçüncü Sinema	15	4		19	1,64
23	Görsel Sanatlar / Grafik / Resim	16	2	1	19	1,64
24	Auteur	16	2		18	1,55
25	Felsefe / Etik	8	9		17	1,46
26	Cinsellik / Evlilik / Aşk / Şiddet	15	1	1	17	1,46
27	Müzik / Film Müziği / Müzikal / Arabesk	17			17	1,46

28	Modernleşme / Modernizm / Batının Sunumu	9	7		16	1,38
29	Aile Kavramı / Baba Oğul İlişkisi	11	4	1	16	1,38
30	Milliyetçilik / Türklük	13	3		16	1,38
31	İşçi Sınıfı / Çalışma Hayatı	14	2		16	1,38
32	Göstergebilim	15	1		16	1,38
33	Psikanaliz / Bilinç / Zihniyet / Psikoloji / Nöroloji	12	2		14	1,20
34	Kurgu / Renk Düzenleme / Post Prodüksiyon	7	4		11	0,95
35	Özel Efekt / Görsel Efekt	7	4		11	0,95
36	Ötekileştirme	11			11	0,95
37	Ses / Seslendirme / Ses Tasarımı	6	3		9	0,77
38	Sansür	7	1	1	9	0,77
39	Dekor / Kompozisyon / Saç / Makyaj / Kostüm / Sanat Yönetimi	6		2	8	0,69
40	Oyunculuk	7	1		8	0,69
41	Eğlence Kültürü / Tüketim Kültürü / Kültür Endüstrisi / Kültür	6	1		7	0,60
42	Film Festivali	6	1		7	0,60
43	Yıldız Sistemi / Star Olgusu	4	3		7	0,60
44	Teknik Altyapı	4		2	6	0,52
45	Film Eleştirisi / Film Analizi	6			6	0,52
46	Oryantalizm	6			6	0,52
47	Eğitim	4	1		5	0,43
48	Postmodernizm	5			5	0,43
49	Sürrealizm / Dışavurumculuk / Melankoli	2	1		3	0,26
50	Spor / Futbol	2			2	0,17
51	Çevre		1		1	0,09
52	Bunalım / İntihar	1			1	0,09
53	Film Arşivciliği	1			1	0,09
54	Sosyal Medya	1			1	0,09
55	Suç / Adalet	1			1	0,09

Tez çalışmalarında en çok değinilen konuların başında Toplumsal Cinsiyet/Feminizm/Kadın ve Erkek Söylemi/Eşcinsellik (13,86, n=161), Sosyoloji/Toplum/Sosyo-Ekonomik Yapı/Kültürel Değişim ve Bellek/Folklor (10,24, n=119) ve Temsil/Sembol (10,24, n=119) gelir. Bu üç grup tüm tezlerin %34,34'ünü oluşturmaktadır. Biyografi ve filmografiler doğrultusunda tezin konusunu şekillendiren çalışmalar dördüncü (%7,49, n=87) sıradayken, Metinsel/Senaryo/Hikâye/Anlatı/Karakter/Tip başlığı beşinci (%6,71, n=78) sırada gelir. Bu ilk beş sıradaki konu grupları tüm tezlerin %48,54'ünü oluşturur. Tüm tezler içerisinde %5'in üzerinde alan kaplayan diğer konular ise Siyaset/Politik Sinema/İdeoloji/Propaganda/İktidar (%5,77, n=67), Projeye Mezuniyet (%5,77, n=67), Yapım/Dağıtım/Gösterim/Tanıtım/Ekonomik Yapı/Bağımsızlık/Reklam (%5,68, n=66) ve

fantazyaya, korku, western gibi film türlerini konu alan tezlerdir (%5,68, n=66). Projeyle mezuniyet çalışmaları projeli yüksek lisans ve sanatta yeterlik çalışmaları olarak göze çarpar. Doktorada yüksek lisansa göre daha fazla tercih edilme oranı olan alanlar ise sırasıyla Felsefe/Etik, İzleyici/Seyirci İlişkisi, Modernleşme/Modernizm/Batının Sunumu, Yıldız Sistemi/Star Olgusu, Kurgu/Renk Düzenleme/Post Prodüksiyon ve Özel Efekt/Görsel Eftektir. Toplamda on ikinci sırada yer almasına rağmen doktora çalışmalarında çok daha fazla tercih edilen ve dördüncü sırada yer bulan alan da Yönetmen Kimliği/Üslup/Film Dili/Bişem/Estetik konusudur.

Değerlendirme

Türkiye’de Türk sineması üzerine yazılmış olan yüksek lisans, doktora ve sanatta yeterlik tezlerinin incelendiği bu çalışmayla sayısal veriler doğrultusunda lisansüstü çalışmaların analizi yapılmış ve genel özellikler ortaya koyulmuştur. Bu veriler doğrultusunda bu başlık altında maddeler halinde bazı saptamalar ve çıkarımlar yapılacaktır.

- YÖK Ulusal Tez Merkezi verilerine göre Türk sineması üzerine yayınlanan ilk tezler 1985 tarihidir. Yüksek lisans çalışması olan bu tezler Ragıp Taranç’ın Dokuz Eylül Üniversitesi’nde yazdığı “1980 Sonrası Türk Sinemasında Kadın ve Cinsellik Sorunu” teziyle Şükran Esen’in Marmara Üniversitesi bünyesinde yazdığı “Atıf Yılmaz Batıbeki ve Genç Türk Sineması” tezidir. Veri tabanına göre bu tezler Türkiye’de yazılmış ilk tezlerdir, fakat bazı kaynaklarda daha eski tarihli tezler olduğu görülmüştür. Türkiye’de sinema bölümlerinin akademiye dâhil olduğu 80’li yıllardan önce iki tez göze çarpmaktadır. İlki, hukuk alanında yazılan ve Türk sinemasındaki sansür mekanizmasını hukuksal boyutuyla tartışan Âlim Şerif Onaran’ın 1968 tarihli “Sinematografik Hürriyet” başlıklı doktora tezidir. İkincisi ise siyaset bilimi alanında yazılan, Türk sinemasının özellikle yapım ayağında ortaya çıkan sorunları konu edinen Nilgün Abisel’in 1978 tarihli “Türk Sinemasının İşleyişi ve Sorunları” başlıklı doktora tezidir. Ayrıca 1985 yılında tamamlanan Türk sineması üzerine üçüncü bir tez daha vardır, fakat veri tabanında yer almamaktadır. Bülent Vardar’ın Dokuz Eylül Üniversitesi’nde hazırladığı yüksek lisans tezinin başlığı “Halit Refiğ ve Ulusal Sinema Anlayışı”dır (Gökçek, 2020: 724).
- Veri tabanına göre Türkiye’de Türk sineması üzerine yazılmış ilk doktora tezleri, veri tabanında yer almayan 1980 öncesi iki tez sayılmazsa, 1990 tarihidir. Fetay Soykan’ın Dokuz Eylül Üniversitesi’nde yazdığı “Türk Sinemasında Kadın” teziyle Şükran Esen’in Marmara Üniversitesi’nde yazdığı “80 Sonrasında Türk Sinemasının Toplumsal Olaylara Yaklaşımı” tezleri ilk tezlerdir, fakat Burcu Alarşan’ın derlemesinde Simten Gündeş’in 1989 tarihli “Belgesel Filmin Yapısal Gelişimi ve Türkiye’ye Yansıması” başlıklı bir doktora tezi yer almaktadır ve bu tez Türk belgesel sineması üzerine yazılmış ilk tez olarak da geçer (2004: 82). Veri tabanında yapılan aramaya göre ise Türkiye’de Türk belgesel sineması üzerine yazılan ilk tez 1997 yılında Hacettepe Üniversitesi Sosyoloji anabilim dalında yazılmıştır. Gökçe Bayrakçeken’in yazdığı yüksek lisans tezinin başlığı “Belgesel Sinema ve Türk Belgesel Filmciliğinin Gelişimi ve Yapısı Üzerine Sosyolojik Bir İnceleme”dir. Türk animasyon sinemasına yönelik ilk tez ise 2000 yılında Selçuk Hünerli’nin

yazdığı “Türk Canlandırma Sinemasında Türk Yazını Uyarlamaları: Gösterge Çözümlemesi Modeli” başlıklı doktora tezidir.

- Veri tabanına göre Türkiye’de Türk sineması üzerine yazılan ilk sanatta yeterlik tezi 1999 tarihli. Marmara Üniversitesi’nde Müjgan Yıldırım tarafından hazırlanan ve film olarak da teslim edilen tez “Türk Sinemasında Kadınlar ‘Bedia Muvahhit’” başlıklıdır, fakat Türk sineması aramasında bulunamamasına rağmen 1998 tarihli iki sanatta yeterlik tezi daha tespit edilmiştir. Marmara Üniversitesi’nde hazırlanan bu iki tez çalışmasından ilki Halim Esen’in “Sevgi Şöleni” belgeseli iken aynı tarihli ikincisi de Nigar Çapan’ın “Güngör Güner” belgeselidir.
- Veri tabanına göre Türkiye’de Türk sineması üzerine ilk yabancı dilde tez Orta Doğu Teknik Üniversitesi’nde yazılmıştır. Asuman Suner Nalçaoğlu tarafından 1991 yılında İngilizce olarak yazılan yüksek lisans tezinin başlığı “Sociological and Semiological/Psychoanalytical Approaches in Feminist Film Theory: ‘Woman’s Films’ in Turkish Cinema during 1980s” (Feminist Film Kuramında Sosyolojik ve Göstergebilimsel/Psikanalitik Yaklaşımlar: 1980’lerde Türk Sinemasında “Kadın Filmleri”) şeklindedir. İngilizce yazılan ilk doktora ise Bilkent Üniversitesi’nde 2002 yılında Dilek Kaya Mutlu tarafından hazırlanan “Yeşilçam in Letters: A ‘Cinema Event’ in 1960s Turkey from the Perspective of an Audience Discourse” (Mektuplardaki Yeşilçam: İzleyici Söylemi Perspektifinden Altmışlar Türkiyesinde Bir “Sinema Olayı”) tezidir. İngilizce olarak Türk sineması üzerine bir sanatta yeterlik tezi yoktur.
- Türkiye’de Türk sineması üzerine yazılan Almanca ve Fransızca tezler yüksek lisans tezleridir. İlk Almanca tez 2017 yılında Hacettepe Üniversitesi Alman Dili ve Edebiyatı anabilim dalında Begüm Kardeş tarafından yazılmıştır. Tezin başlığı “Das Frauenbild in Ausgewählten Deutsch-Türkischen Filmen. Eine Filmsemiotische Analyse” (Türk-Alman Filmlerinde Kadın İmgesi. Sinema Göstergebilimsel Analiz) şeklindedir. İlk Fransızca tez ise Galatasaray Üniversitesi’nde İletişim Bilimleri anabilim dalında 2006 yılında yazılmıştır. Müge Öztürk’ün tezinin başlığı “Influence de la Peinture Sur le Cinema Turc a Travers une Etude de Cas: Şahmaran de Z. Livaneli” (Türk Sinemasında Resim Sanatının Etkisi: Z. Livaneli’nin Şahmaran Filmi Örneği) şeklindedir.
- Veri tabanında Türk sinemasına değinen ilk ve tek Kürtçe tez Mardin Artuklu Üniversitesi Kürt Dili ve Kültürü anabilim dalında Ekrem Yıldız tarafından yazılmıştır. 2020 yılında hazırlanan tezin başlığı “Kurtefilm Wekî Cih û Amûrê Bıkaranîna Zımanê Kurdî” (Kürt Dilinin Kullanım Alanı ve Aygıtı Olarak Kısa Metrajlı Filmler)dir.
- Tezlerin çok farklı anabilim ve anasanat dallarında üretilmesinin sinemanın disiplinler arası bir sanat dalı olmasından kaynaklı olduğu söylenebilir. Nitekim sinema filmleri içerdikleri tarihsel, ekonomik, sosyokültürel ve siyasi içerikleriyle mimariden hukuka, felsefeden psikolojiye kadar pek çok araştırma alanında araç olarak kullanılmıştır.
- Özellikle ilk dönem tezlerinde içinde bulunulan dönemin de etkisiyle kadın çalışmaları ve toplumsal cinsiyet konuları ağırlık kazanmıştır. Özel

televizyonların devreye girdiği 1990'larda televizyonla sinemanın karşılaştırıldığı çalışmalara da yer verilmeye başlanmıştır. Ayrıca, tezler arasında sadece televizyon dizilerini içeren çalışmalar da yer almış, fakat sinema alanına girmeyen bu tip tezler bu çalışma kapsamına alınmamıştır.

- Tezlerin temel aldığı konular genellikle içinde buldukları dönemin film ve yönetmen trendleriyle paralel bir şekilde ilerlemiştir. Örneğin 90'larda yeni Türk sinemasının ve yeni yönetmenlerin ortaya çıkması sonraki yıllarda tez konularını yeni Türk sinemasının kapsama alanındaki taşra, yabancılaşma, varoluşçuluk, erkek ve kadın imgesi, kötülük vb. konulara yönelmiştir. Örneğin 2000'li yılların sonunda ortaya çıkan Recep İvedik tarzındaki komedi filmleri, 2010'lu yıllarda yerli güldürü sinemasının değişimi, popüler sinemanın erkeklik temsilleri vb. konuları ele alan tezlerin doğmasına yol açmıştır. Gene 2010'larda sinema çekim tekniklerindeki dijitalleşme sadece film üretiminin artmasını ve yeni yönetmenlerin ortaya çıkmasını sağlamamış, tez konularını da bu alanlara yönelmiştir.
- Yeşilçam sineması üzerine olan tezler ağırlıklı olarak 1960'lı yılları hedef almıştır. Yeşilçam'ın en fazla üretim yaptığı dönem olması, darbe sonrası 1961 anayasasının getirdiği özgürlükler ortamı, çeşitli sinema hareketlerinin ortaya çıkması, köyden kente göçün yoğunlaşması vb. pek çok konunun bu tercihte etkili olduğu söylenebilir.
- İlk dönem tezlerinin başlıkları "Türk sinemasında gençlik", "Türk sinemasında konu", "Türk sinemasında oyunculuk", "Türk sinemasında kadın" gibi daha genel başlıklar içerirken yıllar geçtikçe konularda ve başlıklarda çeşitli sınırlılıklara gidilmiş ve bu durum tez başlıklarında da yerini almıştır. Kısıtlılıklar daha çok tarih aralığı, yönetmen ve film tercihleriyle verilmiştir. Günümüzde ise genelden özele doğru yapılan kısıtlılıkların artık limitlerine ulaştığı görülmektedir. Bu da tez konusu bulmayı zorlaştıran bir durum olarak göze çarpar.
- Özellikle ilk dönem tezlerinin çoğunda anabilim/anasanat dalı görünmemekte, tezlerin yazım yeri Sosyal Bilimler Enstitüsü genel başlığında görülmektedir.
- 2000'li yıllara kadar Anadolu, Dokuz Eylül, Mimar Sinan Güzel Sanatlar, Ankara, Marmara, Ege ve İstanbul Üniversitelerinde ağırlıklı bir üretim varken daha sonra sinema alanının dışındaki anabilim/anasanat dallarındaki üretimlerle birlikte yeni açılan bölümlerin de etkisiyle hızlı bir artış trendi oluşmuştur. Marmara Üniversitesiyle Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesinin başını çektiği projeli mezuniyet şansı Beykent Üniversitesi ve Kadir Has Üniversitesi gibi vakıf üniversitelerinin devreye girmesiyle 2010'dan sonra hızla artmıştır. Tezler incelendiğinde sadece film adlarının yer aldığı projeli mezuniyet tezleri görülmektedir.
- 2000'li yılların sonlarına doğru tez sayılarında meydana gelen hızlı artışın temel nedeni yeni açılan lisansüstü programlardır. Özellikle vakıf üniversitelerinde açılan programlar hızlı bir artış trendi oluşturmuştur. Bu üniversitelerde Beykent Üniversitesi, İstanbul Kültür Üniversitesi, Kadir Has Üniversitesi,

İstanbul Aydın Üniversitesi, Maltepe Üniversitesi, Yeditepe Üniversitesi ve Bahçeşehir Üniversitesi bu hızlı artışta başı çeken vakıf üniversiteleridir.

- 2010'larla birlikte sinema üzerine lisansüstü eğitim almak isteyen öğrenci sayısının artmasına iki temel etken daha gösterilebilir: aynı anda birden fazla yüksek lisans yapma şansı tanıyan mevzuat ve üniversitelerden mezun olma süresinin kaldırılma kararı. Bu iki olanak lisansüstü programlara kayıt yaptıрма hızını arttırmıştır. 20 Nisan 2016 tarihinde YÖK'ün üniversitelerden atılma kararını geri getirmesi (resmigazete.gov.tr, 2016) 2018 ve 2019 yıllarında Türk sineması üzerine yazılan tezlerdeki hızlı artışın temel nedeni sayılabilir. Nitekim 2016 yılındaki kararla birlikte mevcut öğrencilere mezun olabilmek için altı dönem hakkı tanınmıştır. Ayrıca aynı anda iki yüksek lisans yapma hakkı da 22 Kasım 2019 tarihli mevzuat değişikliğiyle yürürlükten kaldırılmıştır (mevzuat.gov.tr, 2019).
- Türk sinemasındaki dönemlere göre sınıflandırılan tezlerde Yeni Türk Sineması dönemini konu alan tezler diğer dönemlere göre oldukça fazladır (Bkz. Tablo 6). Toplam tez sayısının yarısından fazlasına konu olan Yeni Türk Sineması dönemi, ikinci sırada yer alan Darbe Dönemini 2009 yılında yakalamış ve sonraki yıllarda üretilen tezlerle birlikte sayısal olarak hızla yükselmiştir.
- Türk sineması tabiri yerine özellikle 2010'lardan sonra Türkiye sineması tabirinin de kullanıldığı görülmektedir.
- Animasyon ve belgesel üzerine yazılan tez sayısı özellikle 2010'lu yıllarda ciddi oranda arttırmıştır. Animasyon alanındaki ilginin nedenleri arasında özellikle 2000'li yılların sonlarına doğru kurulan animasyon kanallarının ve 2010'lu yıllarda sıklıkla vizyona giren Türk animasyon filmlerin katkısının olduğu söylenebilir. Bu üretim hali ve sektörleşme animasyon üzerindeki ilgiyi arttırmıştır. Benzer şekilde Türkiye'de kurulan belgesel kanallarının ve yurtdışından getirilen belgesel programlarının Türkiye'deki belgesel algısının değişmesine önemli katkı yaptığı söylenebilir. Gene de kurmaca türü üzerine yapılan çalışmalarla kıyaslandığında animasyon ve belgesel üzerine yapılan araştırmalar çok azdır.
- Son yıllarda üretilen tezlerde 2010 ve sonrasında örneklem olarak kullanıldığı sıklıkla görülmektedir. Yeni Türk Sineması'nın dönemlendirme içinde en uzun süreli dönem olduğu düşünüldüğünde bu durumun 2010 ve sonrası için yeni bir dönem ihtiyacı doğurduğu çıkarımı yapılabilir. Nitekim 2010'lu yılların başı sinemada dijital dönüşüm için önemli bir dönüm noktasıdır ve 2010'lu yıllar dijital dönüşümün sağladığı film çekme kolaylığının getirisiyle pek çok yeni yönetmenin filmleriyle ortaya çıkabildiği daha "demokratik" bir dönem olmuştur.
- Tezlerin yazılma diline bakıldığında %91,91 oranında tezin Türkçe olarak yazıldığı görülmektedir. Bu durum ülke sineması literatürünün ve araştırma birikiminin dünyaya yayılabilmesinin önündeki önemli bir engeldir. Uluslararası tanınırlık için daha çok yabancı dilde yazılmış çalışmaya ihtiyaç vardır. Bu açıdan mevcut çalışmaların yabancı dile kazandırılması ve

uluslararası literatüre katkı sunulması Türk sinemasına olan ilgiyi ve araştırma isteğini arttırabilir.

- Türk sinemasının dönemlerini konu edinen çalışmalara bakıldığında 1950 öncesi üzerine çok az çalışma yapıldığı (Tüm tez çalışmaları içinde %3,01) görülmektedir. Bu nedenle yeni araştırmalar için Osmanlı dönemi ve Cumhuriyetin ilk yılları önemli bir inceleme alanıdır. Dönemin alfabesindeki farklılık nedeniyle ilk dönem arşivlerini incelemek zor olsa da Osmanlıca bilen araştırmacılar ilk dönem arşivlerinde pek çok belgeyi gün yüzüne çıkarabilir ve yazacakları tezlerle Türk sinemasının ilk yıllarına ışık tutabilir. Nitekim bu araştırma sürecinde de görüldüğü üzere Türk sineması tarihine yönelik pek çok boşluk vardır ve bu boşlukların kapsamlı araştırmalarla doldurulması gerekmektedir.
- Kişileri konu alan tezlerin tablosu incelendiğinde yönetmen sinemasının tez konusu tercihlerinde belirgin bir yönlendirici olduğu görülmektedir. Özellikle Yeni Türk Sineması döneminde aktif olan yönetmenlerin tez konularında öne çıktığı, aynı zamanda sadece kendi biyografileriyle değil filmografilerinde yer alan filmlerle de tezlere doğrudan konu olabildikleri tespit edilmiştir. Tezlere konu olan filmlerin başında yer alan Recep İvedik filmi ise bu konudaki istisnadır. Recep İvedik bir popüler kültür figürü olarak sinemanın sanatsal boyutuyla pek fazla ilgilenmeyen ticari bir filmidir ve filmin kahramanının izleyici nezdinde çokça karşılığı vardır. Milyonlarca izleyici olan bir popüler kültür ikonu olarak ilgi çekmesinin ve bilimsel araştırmalara konu olmasının da bu açıdan normal olduğu söylenebilir.

Sonuç

Bu çalışma, Türkiye’de Türk sineması üzerine yazılmış yüksek lisans, doktora ve sanatta yeterlik tezlerini kapsamlı bir şekilde incelemiş, elde ettiği bulgularla birlikte Türk sinemasının akademideki karşılığı üzerine bütüncül bir değerlendirme imkânı sunmuştur. Bu temel amacın yanında tezlerin içeriği üzerine araştırmacılara bilgi sağlayarak onların araştırma konusuna karar verme süreçlerine yardımcı olmayı hedeflemiş, teze konu olan başlıkların tarihsel süreç içerisindeki sıklıklarını ve tercih eğilimlerini çıkarmış, yapılan akademik çalışmalar üzerine bir bakış açısı oluşturmayı sağlamaya çalışmıştır.

Doküman inceleme yöntemi kullanan makalede, YÖK Ulusal Tez Merkezi veri tabanı üzerinden ulaşılabılır olan ve Türk sinemasını konu alan lisansüstü tezlerin her biri ayrı bir doküman olarak kullanılmıştır. Tezlerin genel profillerine, konularına ve belirlenen başlıkların tarihsel süreçteki değişimlerine bakılmış, tez türüne yönelik bir sınırlandırmaya gidilmemiştir.

Yapılan analiz sonucunda dokuz farklı başlık belirlenmiş ve incelenen tezler bu başlıklar altında değerlendirilmiştir. Belirlenen başlıklar: tezin savunulduğu yıl, yazıldığı üniversite ve anabilim/anasanat dalı, yazım dili, konu aldığı film türü, inceleme alanının ait olduğu Türk sineması dönemi, konu aldığı kişiler ve filmler ile araştırma alanındaki konulardır. Bu başlıklar tablolaştırılarak tezde sunulmuş, çeşitli sayısal bulgular elde edilmiş ama sadece üretilen tezlere yönelik sayısal bilgilere ulaşılmamıştır. Tezlerin ele aldığı konular, tarihsel süreçteki trendler, bazı konuların ortaya çıkış tarihleri

gözlemlenmiştir. Böylece yapılan bu çalışmayla birlikte Türkiye’de Türk sineması üzerine yazılan lisansüstü tezlerin analizi yapılmış, Türk sinemasının akademik dünyadaki karşılığı üzerine genel bir fikir elde edilmiştir.

Tez kapsamında konuyla ilgili daha önce yapılmış bazı çalışmalara da değinilmiş, bu çalışmaların çıkarımlarından bahsedilmiş ve bu makalenin hangi noktalarda literatüre katkı yapacak olduğu üzerine daha net bir fikir sahibi olunması sağlanmaya çalışılmıştır. Daha önceki çalışmalara referansla son dönemde YÖK’ün eski lisansüstü tezleri veri tabanına ekleme çalışmalarına ağırlık vermesi ve tezlerin kısıtlanma şartlarını değiştirmesi, tezlere ulaşım konusunu kolaylaştırmış ve yeni çalışmalar için zemin hazırlamıştır. Bu da bu çalışmanın sahip olduğu avantajlardan biri olarak düşünülebilir.

Değerlendirme	İki Dış Hakem / Çift Taraflı Köleme
Etik Beyan	Bu çalışmanın hazırlanma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyulduğu ve yararlanılan tüm çalışmaların kaynakçada belirtildiği beyan olunur.
Benzerlik Taraması	Yapıldı – Ithenticate
Etik Bildirim	itobiad@itobiad.com
Çıkar Çatışması	Çıkar çatışması beyan edilmemiştir.
Finansman	Bu araştırmayı desteklemek için dış fon kullanılmamıştır.
Yazar Katkıları	Çalışmanın Tasarlanması: 1. Yazar (%50), 2. Yazar (%50) Veri Toplanması: 1. Yazar (%50), 2. Yazar (%50) Veri Analizi: 1. Yazar (%50), 2. Yazar (%50) Makalenin Yazımı: 1. Yazar (%50), 2. Yazar (%50) Makale Gönderimi ve Revizyonu: 1. Yazar (%50), 2. Yazar (%50)

Peer-Review	Double anonymized - Two External
Ethical Statement	It is declared that scientific and ethical principles have been followed while carrying out and writing this study and that all the sources used have been properly cited.
Plagiarism Checks	Yes - Ithenticate
Conflicts of Interest	The author(s) has no conflict of interest to declare.
Complaints	itobiad@itobiad.com
Grant Support	The author(s) acknowledge that they received no external funding in support of this research.
Author Contributions	Design of Study: 1. Author (%50), 2. Author (%50) Data Acquisition: 1. Author (%50), 2. Author (%50) Data Analysis: 1. Author (%50), 2. Author (%50) Writing up: 1. Author (%50), 2. Author (%50) Submission and Revision: 1. Author (%50), 2. Author (%50)

Kaynakça / References

- Alarslan, B. (2004). "Bir Kaynak Olarak Sinema...". *Türk Film Araştırmalarında Yeni Yönelimler*, İstanbul: Bağlam Yayıncılık.
- Alıcı, B. (2021). Türkiye’de Animasyon Sineması Çalışmaları Üzerine Bir Değerlendirme. *Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi*, 19 (37).
- Bowen, G. A. (2009). Document Analysis as a Qualitative Research Method. *Qualitative Research Journal*, 9 (2).
- Forster, N. S. (1995). "The Analysis of Company Documentation". *Qualitative Methods in Organizational Research: A Practical Guide*, C. Cassell & G. Symon (Eds.), London: Sage.
- Gökçek, Y. Z. (2020). Türkiye’de Sinema Bölümlerinin İlk 10 Yılı (1982-1992) ve Film Çalışmalarının Yönelimleri. *Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi*, 18 (36).
- İnceoğlu, Ç. (2014). Türkiye’de Sinemayı Konu Alan Doktora Tezleri Üzerine Bibliyometrik Bir Çözümleme. *İleti-ş-im*, 21.
- Kuyucak Esen, Ş. (2010). *Türk Sinemasının Kilometre Taşları*, İstanbul: Agora Kitaplığı.
- Mevzuat Bilgi Sistemi (22 Kasım 2019). *Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliği*. <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=21510&MevzuatTur=7&MevzuatTerTip=5> (Erişim Tarihi: 24 Mart 2022).
- Özpay, O. (2020). Türkiye’de Korku Sineması Literatürü Üzerine Bir Değerlendirme. *Türkiye Araştırmaları Literatür Dergisi*, 18 (36).
- Resmi Gazete (20 Nisan 2016). *Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliği*. <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2016/04/20160420-16.htm> (Erişim Tarihi: 24 Mart 2022).
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2018). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*, Ankara: Seçkin Yayıncılık.